Välkommen till talböckernas värld!

http://www.legimus.se/barn/film

Talboken - en inläsning med stöd av lagen

Upphovsrättslagen, paragraf 17 möjliggör ljudupptagning av en tryckt bok. Men, det är *endast personer med funktions-nedsättning* som får ta del av talboken.

Ljudboken – en kommersiell produkt som *alla* kan köpa i bokhandeln eller låna på biblioteket.

Biblioteken lånar ut talböcker

Den svenska talboksmodellen

- **MTM** producerar talböcker och arbetar med information och rådgivning till bibliotek
- **Biblioteken** förmedlar talböckerna och har kontakt med användarna.
  - ✓Folkbibliotek
  - ✓Universitets- och högskolebibliotek
  - ✓Skolbibliotek
  - ✓Skoldatatek, skolbibliotekscentraler

Vem får låna en talbok?

- Personer som behöver få en tryckt bok anpassad på något sätt för att kunna läsa den, man har en **läsnedsättning**.
- Läsnedsättningen ska vara kopplad till en **funktionsnedsättning** (§17).
- Diagnos eller intyg behövs inte.
- Att ha ett annat modersmål är inte en läsnedsättning. Även de personerna måsta ha en funktionsnedsättning för att ta del av talböcker.

Flerspråkig kartläggning av avkodning och läsning – ett kartläggningsmaterial som kan beställas från SPSM

Funktionsnedsättningar som kan ge läsnedsättningar

- läs- och skrivsvårigheter/dyslexi
- synskada
- rörelsehinder
- utvecklingsstörning
- kognitiva funktionsnedsättningar, autism, adhd mm
- tillfällig läsnedsättning på grund av sjukdom eller skada

Läsa med öronen -
ett annat sätt att ta till sig text

- lusten och glädjen i läsningen
- delaktighet i klassens arbete
- ordförrådet utökas

- 115 000 talböcker för barn, unga och vuxna
- Skönlitteratur, faktaböcker, olika språk
- Läromedel?

Talbok med text

- En talbok som innehåller den tryckta bokens text och i de flesta fall även bilderna.
- Med läsprogram, app eller webbspelare kan man se den tryckta boken på skärmen.
- Text och inläsning är synkroniserad.
- Det går alltid att enbart lyssna på en talbok med text.

Appen Legimus

DAISY-formatet

Ändra hastighet

Uppläsningshastigheten kan varieras.

Hitta rätt direkt

Gå direkt till kapitel, sida eller bokmärke.

Bläddra

Bläddra mellan kapitel, sidor eller stycken.

Appen Legimus

Egen nedladdning

- Ett personligt användarkonto för skola, fritid, framtid
- Appen Legimus och webbspelaren Legimus
- Introduktionssamtal
- Registrering - bibliotekets uppgift
- Eleven behöver ofta fortsatt stöd

Appen Legimus

- Söka och låna boken direkt
- Läsa strömmande eller nedladdat
- Daisyfunktioner
- Insomningsfunktion
- IOS och Android

Legimus webbspelare

- Strömmande läsning
- Webbläsare på dator, surfplatta eller mobil

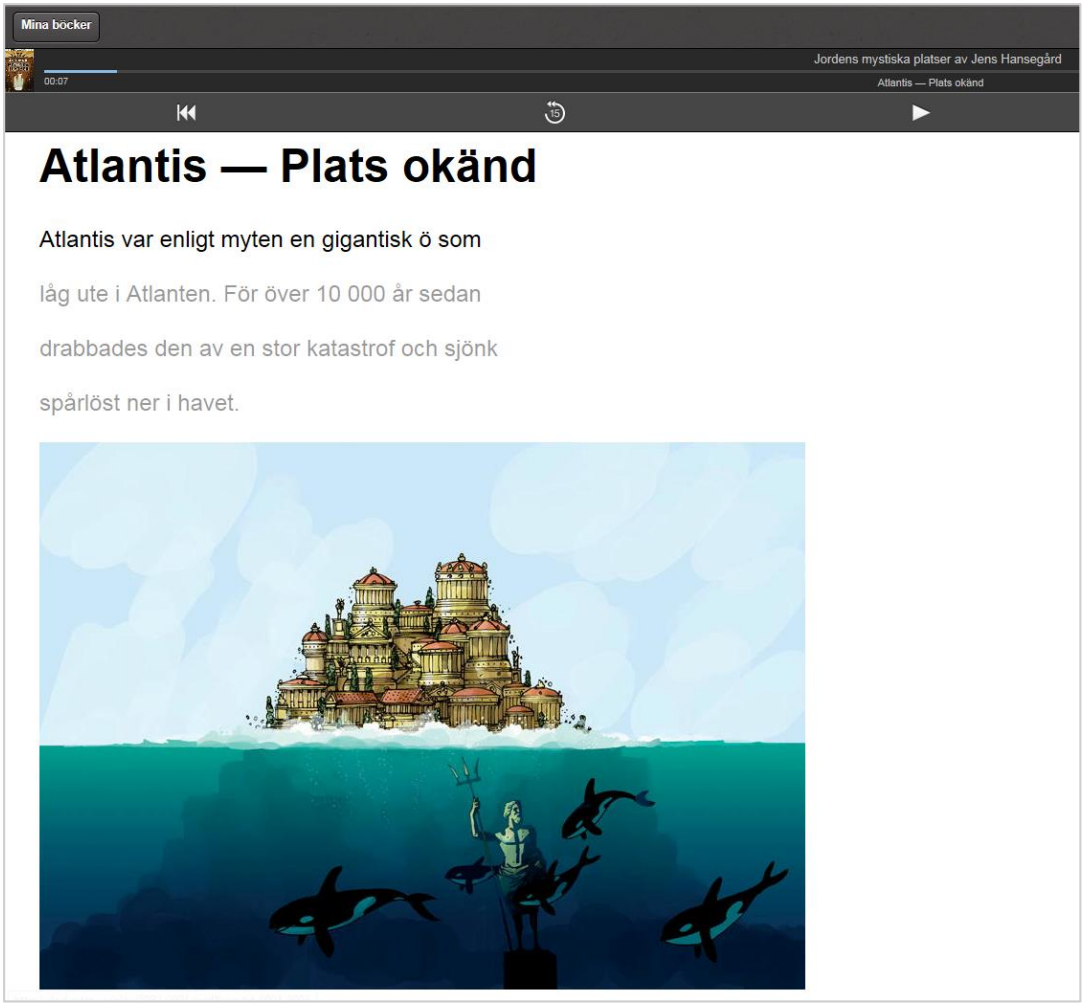

Demokonto till Legimus

För personer som inte arbetar på bibliotek men har behov av att visa talböcker i sitt arbete.

Samma funktioner som ett användarkonto, men tillgång till ett begränsat antal titlar och ett kapitel ur tre böcker för barn och unga.

http://www.legimus.se/bibliotek/demokonto

Taldagstidningar

- Oavkortad version av papperstidningen
- Fler än 100 dagstidningar finns som taltidning
- Talsyntes
- Prenumerera – ta kontakt med tidningens kundtjänst

Läsa taltidningar i appen Akila

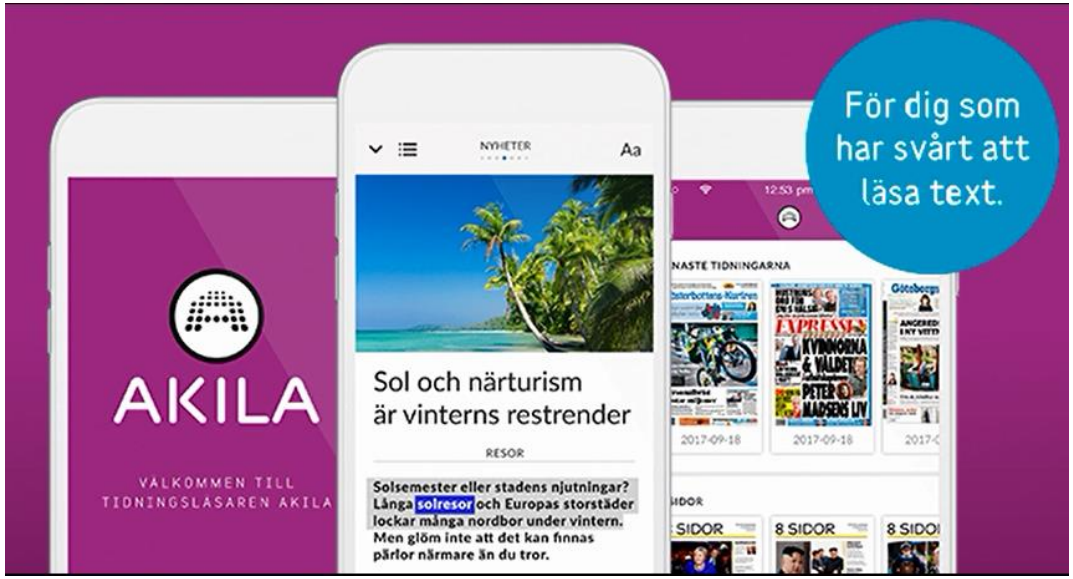

- Lyssna
- Följ med i texten
- Förstora text och bilder
- Välj läshastighet
- Idag för IOS, Android kommer

Läsforskning vid Linnéuniversitetet

Emma Lindeblad, Idor Svensson m fl

Lärare och föräldrar:

- Eleverna känner sig säkrare,
- mer självständiga,
- blir mer motiverade till skolan
- får en positiv självbild när de använder lässtödjande appar.

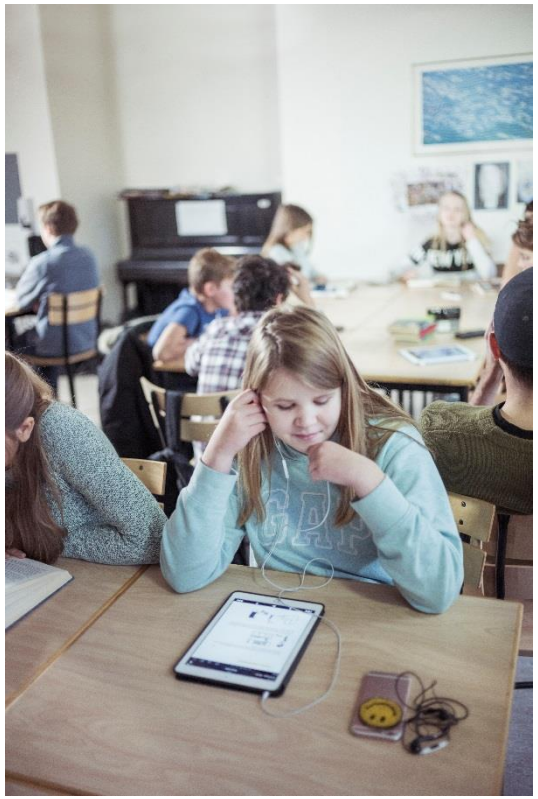

Läsforskning vid Linnéuniversitetet

Eleverna

- uppger att de har upptäckt litteraturens magi; historier, sagor, berättelser…
- tycker att surfplattor och smarta telefoner var ett bra sätt att få stöd i läsaktiviteter
- tycker det är skönt att stanna kvar i klassrummet
- menar att en surfplatta/telefon kan man ta med sig överallt och är roliga att använda

Läsforskning vid Linnéuniversitetet

Läsutvecklingen

- Traditionell avkodning blev något bättre = ett försiktigt positivt resultat
- Eleverna blir *inte sämre* på att läsa/avkoda när de tar till sig text genom att lyssna via appar

Föreläsning med Idor Svensson:
https://www.youtube.com/watch?v=3tZkk2kTPoE&list=PLgfQyIlO-Fz1KNbKKEISfJ9vDh_YHEsJS&index=4

Samarbete

Ta tillvara på olika kompetenser och skapa ett långsiktigt och stabilt arbetssätt med talböcker!

- Skolbiblioteksspersonal
- Specialpedagoger
- Lärare
- Annan personal, assistenter, It-hjälp m fl
- Skolledare

Så här gör Snösätraskolan, filmen finns på Tuben:
http://tuben.edu.stockholm.se/play.php?vid=599

Skolans uppdrag

” Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Elever som till följd av funktions-nedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.”

Skollagen 3 kapitlet, 3 §

Tid för frågor

helena.nordqvist@mtm.se